

CONSELL GENERAL

PRINCIPAT D'ANDORRA

*Grup Parlamentari
Socialdemòcrata*

DEBAT D'INVESTIDURA DEL CAP DE GOVERN

INTERVENCIÓ DE **JAUME BARTUMEU**,
EN NOM DEL GRUP PARLAMENTARI
SOCIALDEMÒCRATA

11 de maig del 2011

El resultat de les eleccions del dia 3 d'abril ha estat clar.

Demòcrates per Andorra ha guanyat les eleccions. Felicitem la coalició i Antoni Martí. Ho hem dit i reconegut des del mateix diumenge electoral. Ara, a l'inici d'aquest debat, reiterem aquesta felicitació.

Les eleccions han deixat les coses clares pel que fa a l'aritmètica parlamentària. Un 55% dels electors han donat a DA el mandat de dirigir el Govern i la llei electoral li ha atribuït un 79% de la representació al Consell General. D'altra banda, un 35% d'electors i electores van confiar en nosaltres i han encomanat al PS el paper d'oposició, indispensable en un sistema parlamentari, i la llei electoral li ha donat un 21% de representants al Consell General.

Ahir al matí vam escoltar atentament el discurs i les propostes del candidat.

No veiem un projecte clar, ni una clara orientació de les polítiques ni veiem com es proposa tirar endavant el Govern del país.

Sovint ens ha parlat del com, de la forma, però hi ha una gran indefinició en allò que s'ha de fer.

Però, més enllà d'aquesta constatació, volem parlar de les qüestions més rellevants de la política i que afecten a la vida dels ciutadans i ciutadanes d'Andorra.

Per al grup parlamentari socialdemòcrata avui té un sentit molt especial la paraula futur. El tema central d'aquest debat és, o hauria de ser, el futur d'Andorra. El futur de les andorranes i andorrans d'avui, però també el futur dels andorrans i andorranes de demà.

En canvi ahir al matí el vam sentir parlar més d'aplanar el camí als empresaris, la qual cosa no ens sembla pas malament que d'ajudar els ciutadans i ciutadanes que ho estan passant malament.

Parlar del futur vol dir pensar Andorra amb mirada llarga. Vol dir mirar endavant, no girar la vista enrere.

No hem vingut aquí a fer revisió sobre els darrers dos anys, ni sobre els catorze anteriors.

No cal anar a buscar excuses de mal pagador. Uns anys i els altres són testimoni de l'alternança.

En aquest sentit reitero avui, des de la responsabilitat política, la nostra proposta de pacte d'Estat per a poder treballar conjuntament, des d'un gran acord polític, en cinc qüestions de país, d'Estat:

- 1) Les relacions econòmiques exteriors, amb la Unió Europea,
- 2) La delimitació de competències amb els comuns,
- 3) La viabilitat, el futur, del sistema andorrà de seguretat social,
- 4) La reforma de la Funció Pública,
- 5) La reforma tributària.

L'abast de la crisi requereix de consensos molt amplis. Durant la recent campanya electoral vostè va fer, diverses vegades, apel·lacions a la necessitat d'aquests consensos amplis. Uns consensos que malauradament va ser impossible assolir al llarg de la passada legislatura en moments que el país ho necessitava.

Però avui, senyor candidat, de quins consensos parlem?

Ahir ens va proposar un pacte d'Estat en tres d'aquestes cinc qüestions cabdals: seguretat social, competències comunals i Europa.

Ja des d'ara ho acceptem. Però queda clar que haurem de saber passar, uns i altres, del consens formal al consens real.

I per fer aquest pas haurem de trobar resposta a algunes preguntes:

Hauríem de precisar si la gran desil·lusió que vostè denunciava era una conseqüència de la governació recent del país d'ençà el 2009 o era és, l'expressió més complexa de crisis més àmplies i més fondes, que vénen de lluny, i que toquen igual la política i la societat?

Sembla que ens vulgui abocar, ara, a parlar d'emocions, sovint intangibles, i a oblidar el còmput material de l'obra feta, pels uns i pels altres.

I si és així, en la definició dels horitzons de futur: com construïm confiança i seguretat?

Com projectarem una mirada extensa, de futur, cap a la realitat d'una economia global i d'un procés de canvi vertiginós, que no es pot aturar?

Com s'arriba, per exemple, a l'obertura de la inversió estrangera?

I, darrera qüestió, la pregunta és: hi ha, en el seu discurs, els ingredients que calen per a respondre positivament a aquests interrogants?

Interrogants que són genèrics, però que són rellevants i pertinents.

Sincerament, creiem que no. En el seu discurs hi ha una mirada més curta que llarga.

Més ambigüitat calculada que respostes clares. Més nedar i guardar la roba que definició d'objectius. Més abstracció, que concreció. Més vaguetats que propostes.

Ho dic per deixar assentat que serem una oposició clara, contundent i exigent però també responsable i constructiva. Una oposició útil, al servei del país.

Una oposició que ha escoltat l'opinió –el vot– del poble, que ha llegit i ha analitzat els resultats.

Ara més que mai, als uns i als altres, ens cal emprar l'acció política per a fer front a l'abast, la dimensió i les característiques de la greu crisi econòmica que ens afecta com també ho fa a altres parts del món.

Els socialdemòcrates serem una oposició que no perdrà mai de vista, en els propers quatre anys, que la crisi afecta les persones, les famílies, els professionals i els empresaris.

I que precisament per això no fugirem d'estudi.

És en aquest context concret que el grup parlamentari socialdemòcrata exercirà la seva feina per a preparar l'alternança.

Aquesta setmana deixem el Govern.

Però volem tornar a governar Andorra.

Ho afirmem amb modèstia, però també amb ambició política. Amb un fort coneixement de les dificultats actuals i amb una ferma voluntat de formular propostes que ajudin a construir el futur que Andorra necessita.

Sovint apareix en el discurs la temptació de pensar que no hi ha elements diferenciadors entre les forces polítiques andorranes. L'estrenyiment dels plantejaments ideològics i l'arrogància tecnocràtica, que busca justificar qualsevulla decisió com si fos la tècnicament adient, ens podrien abocar a una mena conte de fades.

Pensem que el nucli institucional del sistema democràtic establert en la nostra Constitució està pensat i plantejat per a permetre no solament una alternativa o recanvi en la tasca del Govern sinó també una visió distinta de la realitat política.

Cal que els ciutadans puguin distingir i contrastar, en tot moment de la vida pública, la diferència entre el Govern i l'oposició.

Voler privar la ciutadania d'aquesta distinció contribuiria a ofegar les alternatives, a promoure la desorientació i a empobrir el discurs. Amb el consegüent resultat de fomentar la desafecció política i el cansament cívic.

Per això no vam creure útil –en un escenari com l'actual amb una majoria clara– acceptar la proposta d'entrar a formar part del seu futur govern.

Però això no exclou, ni tampoc no es contradia, amb la nostra proposta, que reiterem i mantenim, de pacte d'Estat a la qual ja m'he referit fa uns moments.

Volem que Andorra tingui un futur obert, que sigui un país amb futur. Aquest és el nostre objectiu.

Entre els errors històrics comesos entre el 1995 i el 2009, n'hi ha un que ajuda a entendre algunes de les coses que la crisi i les seves possibles solucions han posat al damunt de la taula. A força de voler fer creure que els diners públics cauen del cel hem acabat no entenent –o no volent entendre– que el que l'Estat gasta ha de sortir de la butxaca del contribuent o convertir-se en deute que hauran de pagar els nostres fills, amb alts interessos.

Resoldre amb rigor el problema del deute, de l'endeutament públic, és, ara mateix, la política amb majúscula que Andorra necessita amb la urgència més gran.

En la vostra intervenció d'ahir heu fet referència a la reducció –important– del dèficit del 2010 per intentar devaluar-la atribuint-la a ingressos atípics afirmant que no hi ha hagut "... més eficiència en el cost de funcionament de l'Administració."

Us precisaré que en l'exercici 2010 el capítol de despeses corrents de funcionament s'ha reduït en un 3% i que malgrat l'absència de pressupost votat i la pròrroga pressupostària es van liquidar inversions per 57,8 milions d'euros.

Quant als ingressos cal recordar que l'any 2010 es van reclamar imports de l'ISI i es van trametre requeriments a professionals i empresaris per reclamar l'ISI no declarat.

No crec que això siguin ingressos atípics. Són ingressos derivats de l'acció del govern per fer complir les lleis.

Esperarem amb atenció la vostra primera liquidació pressupostària per veure si heu arribat a reduir en un 3% el capítol 2.

Fa dos mesos Jacques Attali començava el seu article setmanal de l'Express amb la pregunta següent: "Què s'esdevé quan tot avança al nostre entorn i hom s'esforça de romandre immòbil?" I ell mateix contestava: "Hom acaba per ser arrencat, desarticulat, arrossegat pel corrent, dispersat en pedaços que suren."

Deia Attali que aquesta situació amenaça avui França. Em permeto afegir que Andorra també.

Sembla que es vulgui mantenir una actitud immobiliària. I això no és ni serà bo.

És urgent que mirem l'horitzó i no l'arbre de la vora del riu, al qual ens podríem, per poca estona ja, agafar.

Cal un horitzó obert per a lluitar contra la crisi. Podem carregar les tintes, o podem mirar de dibuixar un marc realista. El panorama és dolent. Tothom ho diu.

Hi ha molta por. Por per la manca de crèdit, de liquiditat, por del deute, de la banca, que no ajuda al petit empresari.

Bona part dels petits i mitjans empresaris i professionals no tenen por per ells, tenen por pel sistema. Malgrat aquestes pors, Andorra està en situació de poder sortir de la crisi. Però no val a badar. S'ha de seguir la línia encetada. Per això convindrà saber si el Govern, i l'acció que ens proposa i que vostè vol presidir, està en disposició de seguir el full de ruta que representen els trenta compromisos per invertir en el futur. Aquells que van sorgir de la taula de diàleg per un pacte per al treball i el desenvolupament econòmic que es va iniciar el 16 de juliol del 2009.

El dia 11 de maig del 2010, avui fa un any, vam presentar els trenta compromisos i les cent vint-i-set accions que constitueixen aquell full de ruta. Hi ha molta feina feta i seria una llàstima i un malbaratament d'energies i d'esperances que ara es volgués bandejar aquell esforç.

És ben evident que en els grans temes convindrà saber, que el Consell General sàpiga i els ciutadans i ciutadanes també, cap a on pensen decantar la seva orientació, les seves polítiques per a respondre a les qüestions de la més urgent actualitat.

Es tracta de saber on vol anar, cap a on anem, al voltant de 7 grans qüestions:

1- La Reforma Tributària

Ens dèieu ahir que voleu completar “el marc fiscal” i que ho fareu entrant “... el projecte de llei del tribut sobre el valor afegit...” i que alhora proposareu “... una modificació de la llei de l'impost de societats...” i també voleu proposar la modificació de la llei de l'impost sobre la renda dels no residents fiscals perquè, afirmeu, tindria “... efectes no desitjats”.

No anem bé.

Pel que fa a la llei de l'IVA o de la TVA hem de dir ben clarament que és indispensable que estigui aprovada i publicada el 31 de desembre d'enguany. Si no fos el cas s'estaria afavorint que no hi hagués aplicació de l'impost de societats el 2012. Un obsequi, un regal, a aquelles grans empreses que han de contribuir.

No s'entén aquesta ambigüitat quan tots sabem que la Comissió de Finances tenia pràcticament enllestit i pactat el text de la llei de l'IVA el desembre passat.

Quant a les modificacions que necessitaria la llei de l'impost de societats per a fer front a “... alguns problemes ja detectats abans de la seva aplicació...” hem de manifestar perplexitat i preocupació. Perplexitat perquè almenys set consellers generals que van aprovar aquell text fa poques setmanes seuen avui al vostre grup parlamentari.

Preocupació perquè no ens podem estar de pensar en una maniobra dilatòria per endarrerir l'aplicació de la llei.

Finalment ens preguntem –i li preguntem– quins són els “... efectes no desitjats...” que el porten a voler modificar la llei de l'impost sobre la renda dels no residents fiscals que va començar a aplicar-se el dia 1 d'abril.

Potser ja no hi ha unanimitat en la voluntat de lluitar contra l'intrusisme?

Però, comptat i debatut els diré el que més ens preocupa: tot plegat és una indissimulada operació adreçada a intentar –dic bé, intentar- endarrerir la reforma tributària. I això endarrerirà també l'inici de les negociacions dels convenis per a evitar la doble imposició, la qual cosa, cal dir-ho, perjudicarà molt i molt els nostres empresaris i professionals que continuaran sense poder exportar béns i serveis sense patir càstigs fiscals.

2- L'Acord Monetari (pàg. 11)

L'acord monetari entre Andorra i la Unió Europea que el Govern va rubricar a Brussel·les del passat mes de febrer està a punt per a la signatura. Vostè ho sap i vostè té coneixement de la correspondència més recent creuada amb el President de la Comissió Europea, Sr. Jose Manuel Barroso que el dia 29 de març ens deia:

“Je veux néanmoins croire que la Principauté d'Andorre maintiendra ses engagements européens et que cette longue négociation pourra être menée jusqu'à son terme. La Commission a pour sa part déjà finalisé les procédures internes à l'Union et est habilitée par le Conseil à conclure l'accord négocié entre nos deux délégations.”

El dia 8 d'abril vaig escriure al President de la Comissió informant-lo que us havia comunicat aquell correu i que alhora us havia manifestat que em semblava indispensable la signatura de l'Acord. Teniu còpia de la carta.

Ahir, després de dir-nos que estàveu disposat a donar “... continuïtat al procés iniciat...” afirmàveu que el vostre govern “... avaluarà la necessitat de noves aportacions, com ara possibles mesures que afavoreixin l’adaptació de la legislació andorrana a l’Acord.”

Senyor candidat, tal i com li vaig exposar el dia 7 d’abril i li vaig reiterar el dia 11 d’abril, en les reunions de transició que hem mantingut, l’acord monetari ja fou objecte d’ampla i intensa negociació amb la Comissió Europea. En l’estadi actual no hi ha lloc –ni des del punt de vista polític ni encara menys diplomàtic– a hipotètiques “noves aportacions” i les possibles mesures que afavoreixin l’adaptació de la legislació andorrana a l’acord ja es van obtenir en el decurs de la negociació. D’una banda fent retrocedir força el calendari d’aplicació i, d’altra banda, permetent que sigui el Comitè Mixt previst en l’acord el que vagi procedint a l’avaluació de la transposició de la legislació comunitària.

Ara l’opció és molt senzilla: heu de dir sí o no.

Senyor Martí, en aquest tema no s’hi val continuar cultivant l’ambigüitat. Li demano que tan bon punt hagi constituït el seu govern concerti una data amb la Comissió Europea i procedeixi a signar l’acord monetari sense més dilacions ni excuses. I si, ja sigui per convenciment propi o per la pressió de determinat lobby, considera que no ha de signar o no pot fer-ho, també li demano que ho digui clarament.

3- La lluita contra el blanqueig (pàg. 7)

Aplaudim la referència que ha fet (pàg. 3) a la lluita contra el blanqueig de diners i estem d’acord que “... ha de continuar sent una de les prioritats de la cooperació internacional.”

En aquest àmbit, molt i molt sensible, l’Estat andorrà s’hi juga la seva credibilitat. Per això ens ha preocupat que quatre pàgines després (pàg. 7) ens digui que volen potenciar “... més enllà del que s’ha fet fins ara, els mecanismes de declaració posterior...” en la “constitució de societats”.

Miri, això és absolutament contradictori i molt perillós. El MONEYVAL mai li aplaudiria una proposta com aquesta. Precisament el nostre govern ha refusat la constitució de societats per haver rebut un informe negatiu –que és i ha de continuar sent previ i preceptiu de la Unitat d’Intel·ligència Financera.

Li demanem que retiri aquesta proposta, pel que fa a la constitució de societats.

4- La negociació amb la banca andorrana de l’endeutament (pàg. 5)

En parlar ahir del cost de l’endeutament bancari de l’Estat –que com vostè sap el nostre govern va heretar el juny del 2009– ha fet una referència a unes “... noves condicions de finançament pactades amb les entitats bancàries del país...” que contribuirien a provocar l’encariment del cost financer del servei del deute.

Només veiem aquí dues possibles lectures:

- O bé –hipòtesi que no ens podem creure– DA ja ha pactat unes noves condicions –més costoses– amb les entitats bancàries del país.

- O bé vostè s'ha cregut que el nostre govern havia acceptat –no és el cas– unes noves condicions de finançament amb les entitats bancàries del país.

Sr. Martí, tal i com li vaig informar el 7 d'abril, nosaltres no vam admetre, el passat mes de març un ultimàtum inacceptable que l'ABA ens va trametre el 9 de març quan ens pretenia imposar, si us plau per força, unes noves condicions de retribució de les pòlisses de crèdit que passaven d'euríbor + 0,25% a Euríbor + 0,75%.

I no ho vam acceptar per considerar-les abusives.

Espero i confio que vostè tampoc no acceptarà aquest augment abusiu que es planteja en un moment en el qual els empresaris, els professionals i els treballadors assalariats que s'ho passen malament (com vostè mateix reconeixia ahir en aquesta mateixa tribuna) veuen, dia sí dia també, com els mitjans de comunicació informen dels beneficis milionaris de les entitats bancàries andorranes.

5- “Quin nivell de serveis i despesa...” (pàg. 12)

En l'àmbit de les qüestions sanitàries i sociosanitàries ens planteja la necessitat de respondre “amb claredat” a la pregunta de “quin nivell de serveis i despesa podem assumir en temps de crisi i garantir en un futur, i en detriment de quina altra despesa, ja que hem de fer més amb menys.”

I després d'aquesta pregunta que porta, a ben segur, una tisora incorporada, ens diu que no està “... parlant de retallar prestacions sinó de fer una bona gestió dels recursos i els serveis públics.”

Esperarem la resposta que vostè i el seu govern donaran a la pregunta però vetllarem perquè els que tenen menys recursos no siguin els primers perjudicats per aquesta “bona gestió” que ens anuncia. Vetllarem perquè els drets bàsics dels més desfavorits no siguin manllevats.

6- Quina política turística? (pàg. 7 i pàg. 11)

En matèria de turisme ens deia ahir (pàg. 7) que tothom coneix les seves propostes i que les compliran “... dotant de més mitjans la política turística per reorientar i reforçar la promoció d'Andorra.”

Però quatre pàgines després ens diu que no solament “... és molt important que el Govern disposi dels elements d'informació suficients per fer un diagnòstic acurat de les febleses i mancances...” sinó que ara “... és urgent que repensem la forma de dirigir-nos i actuar sobre els mercats turístics...”

Tot plegat ens sembla una mica contradictori.

Aquí també caldrà temps.

7- Quines mesures d'ajust i moderació de la despesa pública? (pàg. 5)

Hem buscat en el discurs aquestes mesures. No les hem trobat. Sí que hem trobat mesures (línies d'assessorament a PIMES, més transferències a Andorra Turisme, més mitjans per la justícia, entre altres) que, afegides al dèficit de la branca general de la CASS i a l'augment del tipus d'interès

bancari, suposaran exactament el contrari: un augment de les despeses corrents.

Els donarem el temps necessari per passar del discurs i la retòrica a propostes tangibles.

No cal, però que li digui que aquests set punts que acabo d'esmentar, pels quals li reclamem una major concreció i un major compromís, no són els únics que podríem analitzar en relació al nostre programa, a les nostres propostes.

Però són qüestions cabdals pel futur.

Hem de parlar de la crisi a Andorra, però no podem pas perdre de vista que la nostra economia està induïda per l'exterior. Com diu el sociòleg francès Edgar Morin, en el seu darrer llibre, l'expansió universal de l'economia neoliberal ha afavorit l'hegemonia del capital financer.

La crisi financera del 2008 no ha pas acabat de fer mal: els endeutaments porten al rigor econòmic, que comporta la desocupació i una davallada dels ingressos, per la qual cosa, les conseqüències polítiques de tot plegat poden ser explosives.

En aquesta línia, l'economista suís Jean Michel Servet deia el mes passat que "... els estats han finançat per l'endeutament... el que no volien ja fer pagar als més rics mitjançant l'impost. I és així com avui es vol fer pagar als contribuents grecs o islandesos la supervivència dels bancs estrangers que van fer préstecs als seus governs."

Aquestes reflexions ens permeten donar una certa perspectiva als nostres problemes, que hem de tractar en clau andorrana però amb una visió oberta i sense perdre de vista que som i volem ser europeus

CONCLUSIÓ

Acabo. He presentat un resum sintètic de les prioritats i de les actituds del grup parlamentari socialdemòcrata.

Som la força política de l'alternança i defensem posicions contrastades.

Nosaltres pensem conjuntament en el món del treball i de l'empresa, vostès només –almenys aparentment– en el món de l'empresa.

Nosaltres pensem en la necessitat de defensar la funció pública i els servidors públics –els funcionaris– vostès parlen de l'excés de burocràcia i d'aprimament de l'Administració.

Nosaltres parlem de l'Estat de benestar, vostès de facilitar l'activitat econòmica eliminant obstacles.

No és el mateix una política de retallada indiscriminada que impulsar una política d'austeritat i reformes. Es tracta de la diferència entre emprar una destal i un bisturí.

Però més enllà de les discrepàncies hi ha acords polítics possibles.

Estem disposats, insisteixo, a arribar a acords en àmbits que considerem cabdals pel futur d'Andorra.

Ho podem fer. Ho hem de fer. Però ho hem de fer sense generar falses expectatives, ni focs d'encenalls.

I ho haurem de fer sense renúncies bàsiques. No oblidi, Sr. Martí, que sense nosaltres hi ha majoria, però no hi ha consens.

Sabem que governar és difícil,

I coneixem amb profunditat els problemes d'Andorra, perquè som un partit de Govern.

Per això, des de la responsabilitat, continuarem treballant per fer d'Andorra un país modern. Per això acceptem la seva proposta de pacte d'Estat i en proposem alhora un altre, ampliat a altres qüestions de país.

Més enllà dels pactes d'Estat farem una oposició útil per a les persones i el país. Exercirem el control, el seguiment i, quan calgui, la crítica de l'acció del Govern. I vetllarem perquè no es facin passos enrere.

Ho farem amb lleialtat institucional sempre i amb voluntat d'acord en les qüestions d'Estat.

Ho farem parlant clar i estenen la mà per sortir de l'actual situació, perquè la ciutadania espera de tots un gest que faciliti la reconstrucció d'una confiança en el futur.

Però com a oposició li exigim propostes clares i concretes.